

De natuur is geen kijkdoos

Ronde belijdenissen bij presentatie Geleerd & gelovig

Drie wetenschappers uit drie christelijke stromingen beleden gisteren onbekommerd hun geloof op het eerste Veritas Forum in Leiden. „Ik heb maar tien minuten, dus ik denk dat ik niet veel verder kom dan één godsbewijs...”

door onze redacteur
Rien van den Berg

LEIDEN – Drie wetenschappers verzorgen de inleidende beschietingen op een dag over geloof en wetenschap. De protestantse prof. dr. James Kennedy, historicus aan de Universiteit van Amsterdam („Christen zijn is niet wat je gelooft, maar wat je wordt”), de rooms-katholieke prof. dr. Carlo Beenakker, natuurkundige aan de Universiteit van Leiden („Het kan maar zo zijn dat we in de hemel denken: het is zó simpel. Dat we dát nou niet gezien hebben!”) en de evangelische dr. Peter Roelofsema, psycholoog aan de Vrije Universiteit van Amsterdam („Mijn stelling vandaag is dat je God kunt ontmoeten. Dat Hij niet ver is voor wie hem zoeken”).

In gesprek

Er loopt een indrukwekkende verzameling professoren en docenten rond, gisteren op het Veritas Forum aan de Universiteit van Leiden. Veritas is een poging

van de christelijke studentenvereniging IFES om op universiteiten christelijke en niet-christelijke studenten met elkaar in gesprek te brengen. Dat lukte behoorlijk. Ruim tweehonderd mensen zijn afgekomen op de presentatie van het boek *Geleerd & gelovig*, dat onder redactie staat van prof. dr. Cees Dekker. Daarin verantwoord worden christelijke wetenschappers zich over de relatie tussen hun geloof en de beoefening van de wetenschap.

Drie vuistregels

De natuurkundige Beenakker heeft het universiteitsblad *Mare* meegenomen. Daar staat een cartoon in waarin een wetenschapper de goedheiligman aanspreekt: „Wetenschappelijk gezien geloof ik nog steeds in u, lieve Sint!” Het begeleidende stuk is al even neerbuigend over gelovigen. Die proberen alleen maar anderen te bekeren, immers. Beenakker kan erom lachen. „Bekeren? Dat is wel het laatste wat ik zou willen. Maar het zoeken van de waarheid is wel mijn vak. Ik ben natuurkundige, ik probeer de geheimen van de schepping te doorgronden. En dan is het enige dat telt of het wáár is. Niet of het politiek-correct is.” Hij heeft te weinig tijd gekregen van de organisatie, zegt Beenak-

ker grinnikend. „Ik heb maar tien minuten, dus ik denk dat ik niet veel verder kom dan één godsbewijs...” Het wordt hem vaak gevraagd: komt hij God tegen in zijn vak? „Het antwoord is: nee. En ik ben daar best tevreden over. Want dat ik hem niet tegenkom is voor mij het eerste Godsbewijs. De natuur ziet er geordend uit. En dan vraag ik me af: is dat logisch?” Beenakker ziet er, in navolging van Einstein, een aanwijzing in voor het bestaan van God.

Een christen-wetenschapper moet zichzelf geen beperkingen opleggen, vindt Beenakker. Hij haalt het voorbeeld aan van een kijkdoos. „Je ziet daarin allemaal mooie dingen, maar je moet wel precies door het gaatje kijken. Als je van bovenaf in de doos keek, was het ineens heel lelijk.” In de natuur is er niet zo'n beperkend kijkgat, stelt Beenakker. „We kunnen alle vragen stellen, mogen alles proberen. Misschien dat het allemaal vanzelf zo ontstaan is, maar de God die ik als natuurkundige ontdek, is iemand die alles geordend in elkaar heeft gezet.” Beenakker leerde als gelovige wetenschapper drie lessen. De eerste is: vertrouw op je intuïtie. „In de natuurkunde kun je intuïtie opbouwen: je kunt een stelling aanvoelen, taxeren zonder hem door te rekenen. En dan

blijkt het te kloppen als je het doorrekent. Ik heb intuïtie opgebouwd voor natuurkunde, maar ook voor het godsdienstige. Door te lezen in de Bijbel, door te praten met mensen en door dingen die ik heb meegemaakt.”

Teleporteren

De tweede les: Vertrouw op mensen die je zijn voorgegaan. „Ik geef les in de theorieën van mensen die betrouwbaar zijn gebleken. Ik onderwijs het elektromagnetisme zoals dat honderdvijftig jaar geleden ontwikkeld is door Maxwell, en dat nog steeds een waarheid is als een koe. Zo zijn er ook betrouwbare getuigen in het geloof. Ook die

kun je volgen, want het geloof is te veelomvattend om het in één mensenleven op eigen kracht te ontdekken.”

Omweg

Voor de derde vuistregel maakt Beenakker een omweg. „Ik heb ook in de natuurkunde dingen geleerd waarvan ik weet dat ze waar zijn, maar ik kan me niet voorstellen hoe. Ik weet dat een elektron op twee plaatsen tegelijk kan zijn. Ik heb zelf een methode ontdekt om een elektron buiten de categorieën van ruimte en tijd te verplaatsen zonder dat hij die weg eigenlijk aflegt. Teleporteren heet dat. Ik had geen idee hoe dat kon. Maar toen ik erachter kwam hoe ik het elektron kon teleporteren, kon ik me naderhand niet meer voorstellen hoe lastig ik het vond, omdat het zo simpel was.” De les die Beenakker eruit trekt: stel je van je voorstellingsvermogen niet teveel voor. „Het kan maar zo zijn dat we in de hemel denken: het is zo simpel. Dat ik dat nou niet gezien heb!” Tijdens het vragenronde getuigt Beenakker toch nog van missionair vuur. Hij richt zich tot zijn niet-gelovige studenten die hij in de zaal ziet zitten. „Ik denk dat we allemaal talent hebben voor geloof. En ik nodig jullie allemaal uit je voor dat talent open te stellen. Want anders mis je iets.”